

оброблення кількісної інформації про об'єкт оцінки на корупціогенність. Використання методів цієї групи доцільне на заключній стадії оцінки нормативно-правових актів та їх проектів на корупціогенність.

На наше глибоке переконання, зазначені методи і критерії діяльності з оцінки нормативно-правових актів на корупціогенність можуть бути використанні при удосконаленні механізму антикорупційної експертизи нормативно-правових актів у сфері державотворення та правотворення в контексті євроінтеграції.

Література

1. Постанова КМ України від 25 квітня 2015 р. № 265 «Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки».

2. Наказ Міністерства юстиції України від 23 червня 2010 р. № 1380/5 «Про затвердження методології проведення антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів».

3. Наказ Мін'юсту від 18 березня 2015 р. № 383/5 «Деякі питання проведення антикорупційної експертизи».

4. Тренінг у Національному агентстві з питань запобігання корупції «Антикорупційна експертиза як складова моніторингу нормативно-правових актів». Київ, 30 червня 2016 р.

5. Сучасний тлумачний словник української мови 100000 слів / за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В.В. Дубічницького. Харків: ВД «Школа», 2008. 1008 с.

6. Берлач Ю.А. Рейдерство як загроза національної політики України. Форум права. 2012. № 3. С. 27-31.

УДК 343.3/.7. 343.4(043.2)

Корчак Я.О., аспірант,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПОРЯДКУ ФІНАНСУВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ст. 159-1 КК України)

Одним із важливих питань формування громадянського суспільства та реалізації права громадян на керування державою є забезпечення діяльності політичних партій та їх фінансування.

У Положенні про правове регулювання діяльності політичних партій прийнятих Венеціанською Комісією 15–16 жовтня 2010 року (пункти 17 і 217) сформовані імперативні приписи, зокрема: «будь-які обмеження, що накладаються на права політичних партій, повинні бути відповідні конкретній переслідуюваній меті і бути дієвими саме для її досягнення;

поряд з кримінальними заходами покарання, які передбачені за вчинення тяжких правопорушень, слід одночасно мати цілий набір адміністративних стягнень, що накладаються на партії в зв'язку з недобросовісним присвоєнням фінансових коштів або ж з їх нецільовим використанням» [1].

В Україні передбачено кримінальну відповідальність за порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборної агітації, агітації з всеукраїнського або місцевого референдуму, що визначено в статті 159-1 Кримінального кодексу України (далі – КК України) [2].

Так, Законом № 731-VIII від 08.10.2015 року, було внесено зміни до вищезазначеної статті, виклавши її у новій редакції, що включає в себе відповідальність за подання завідомо недостовірних відомостей у звіті політичної партії, умисне внесення та отримання незаконних внесків тощо.

Зазначимо, що за змістом ст. 159-1 КК України характер вчинюваного кримінального правопорушення виражається в умисності таких дій, що в свою чергу намагається розмежувати кримінальну і адміністративну відповідальність, передбачену статтею 159-1 КК України та статтями 212-15, 212-21 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). Але зараз відсутні чіткі критерії визначення умисності дій в даному злочині, що породжує проблему розмежування кримінальної і адміністративної відповідальності.

Додатково, у випадку порушення порядку здійснення внеску на користь політичної партії, санкція статті 212-15 КУпАП є більш жорсткою, аніж статті 159-1 КК України, так як передбачає конфіскацію усієї суми внеску, передусім, якщо мова йде про внески, обраховані у великих або особливо великих розмірах. Наведене вказує і на проблему неузгодженості санкцій між статтями КК України та КУпАП.

Аналізуючи статистичні відомості, висвітлені у прес-релізах та новинах на офіційному сайті Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – «НАЗК»), протягом 2019 року направлено 36 матеріалів щодо можливих ознак правопорушень до органів Національної поліції України. Проте, наразі, у Єдиному державному реєстрі судових рішень майже відсутні вироки у вказаній категорії справ.

Низька статистика притягнення до кримінальної відповідальності за статтею 159-1 КК України, окрім критичних висловів багатьох науковців щодо прогалин та колізій у її змісті, зумовлена також в організаційних аспектах здійснення досудового розслідування та винесення рішення щодо виявленого порушення.

Статтею 216 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) визначено, що підслідність даної категорії справ належить органам Національної поліції України. При цьому, за результатами досудового розслідування, рішення про притягнення до кримінальної

відповідальності приймається судами загальної юрисдикції.

На нашу думку, така підслідність і підсудність негативно впливають на розслідування та притягнення винних до кримінальної відповідальності за ст. 159-1 КК України і потребує інноваційних змін зі сторони законодавця.

Так, НАЗК - є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, відповідальним за формування антикорупційної політики та запобігання корупції. Виключне право на звернення із заявою про виявлене порушення ст. 159-1 КК України до правоохоронних органів належить НАЗК, що в свою чергу відносить даний злочин до корупційного (ч. 26 ст. 17 Закону України «Про політичні партії в Україні») [3].

При цьому здійснення досудового розслідування корупційних злочинів та подальше винесення відповідних рішень, входить до компетенції Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ) та новоствореного Вищого антикорупційного суду України.

Відтак вважаємо за необхідне запровадити зміни до ч. 5 ст. 216 КПК України шляхом внесення до підслідних злочинів НАБУ статтю 159-1 КК України, а також внести зміни до ч. 1 ст. 33-1 КПК України, вказавши підсудність даного злочину Вищому антикорупційному суду [4].

Таким чином, ці зміни допоможуть не тільки розвантажити місцеві суди і залучати детективів, які спеціалізуються на розслідуванні корупційних правопорушень, а і підвищити ефективність та значення статті 159-1 КК України у протидії та запобіганню політичній корупції.

Література

1. Положение о правовом регулировании деятельности политических партий принятое Венецианской комиссией 15-16 октября 2010 г. URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2010\)024-rus](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2010)024-rus)

2. Кримінальний кодекс України: станом на 05 квітня 2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.

3. Про політичні партії в Україні: Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2365-III (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.

4. Кримінальний процесуальний кодекс України: станом на 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.